

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 71

Fylke: Nordland

Tilleggsspørsmålnr. 1

Herad: Beiarn

Emne: GIFTEFERDIG UNGDOM

Bygdelag: Salten

Oppskr. av: Kristian Sandvik

Gard: Sandvik

(adresse): Ytre Beiarn

G.nr. 8 Br.nr. 1.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

I. Synet på giftermål.

Kva var sømelig giftarmål?

1. Det var jo en fordel om man kjendte sin brud fra barn av, uten at det var noe serlig forbud mot å søke utenom. Det blev jo på en måte større forhold å større bekjendtskapskrets men det kunde ofte vi se seg at man hadde endda lettere for å ta feil av sin tilkommendes karakter å andre egenskaper. Et grundig kjendtskap til en kamerat eller venindes forhold også kunde gi meget gode grunnlag for bedømmelse av vedkommende.
2. Der rådde jo på en måte mer mistenkelighet å tvil når det var en utenbygds som var mindre kjendt. Allikevel søkte ungdommen også fra vor bygd uten gik over fjellet til Misvær i Skjerstad eller reiste enkelte søndager til kirken i andre herreder. Gildeskål å Beiarn hadde jo i umindelige tider vært sterkt knyttet til hverandre med samme prest, doktor å lensmann så her var et stort rom å finne seg livsledsagerinne. Ytterligere blev jo hele Beiardalen befolket med innflyttere fra Rana så blandingen blev på en måte fullkommen. Når så de første lærere som regel sydfra blev gift med beiarværingar tror jeg ialfall at folket blev temmelig oppblandet.

14471

- 2
- 2 det blaaf av Emne 71. Gifteferdig ungdom til.sp.3
3. Det var almindelig mening at man burde gifte seg med en av samme sosiale lag således at både mann å kone hadde forutsetning for å finne seg tilrette i sin livsgjærning. Her var jo bondeyrket dominerende så man valgte som regel av dette yrket ellers gikk det jo i elendigheten på alle vis. Så man bør vel si at arbeidet i fjøs å på marken hadde førsteplass For kvinnene var jo barnestell å innearbeide også et yalmindelig godt tilskudd om det kunne gå let vindt uten store knidninger mellem svigerforeldre å de nygifte. Intet menneske kan jo et yrke som er uprøvet for dem å måtte selvsakt læres om det ikke var gjort før å dette satte vedkommende i et slags avhengighetsforhold som ikke alltid var av det gode. Tillpasning måtte til men det kunde nok også gå galt hvis det var enerådende enebarn som skulde ta til med alle de feilvurderinger som stadig forekom Men stort set må man vel si det har gått bra mye bedre end nu hvor nærsakt alle ekteskap står på kant efter min mening fordi de ikke kan bli klar over hvem som er mann i huset. Dette er jo det som nu setter verden på kant å truer med å utslette verden å avstedkomme enn ny syndflof.
4. Det gjalt jo igrunnen alle børn men mest festet man seg jo med den odelsberettigede som i enkelte tilfeller kunde skyves unna om mulig grunnet giftermålet.
5. Både og oftest blev nu ikke foreldrene hørt så mye efter å da ofte til ubotelig skade for de som giftet seg. Enkelte kaksene kunde jo holde på en ret som ialfall nu er foreldet. Dette kunde også føre til uheldige tilstander på mange vis.
6. Det tror jeg som regel var de store gårdeiere som la slike planer å på længere sikt for sine barn.
7. Ja som ønskedrøm men sjelden at det førte til noe.
8. Kun de to siste :søsterbytte ,søskendbytte har jeg

3

3 dje blad av Emne nr.71.Gifteferdig ungdom.T.sp.8
hørt nevnte å kunde være helst for å styrke ætta
men kunde også være myntet på å få større gårder.
Meningen med dette var at en bror hadde en kjendt
å kjær kamerat med egenskaper som var av de gode
å denne hadde en søster som også var meget kjekk
på mange måter.Disse to menn fikk da søsteren til
kjenningen som sin viv å da skulde alt efter menne
skelig beregning bli bare lykke.Slik har jeg tenkt
mig en slik sak som slett ikke er ofte det forekom
mer som rimelig kan være.

9. Besvaret ovenfor men gjalt både åtten å gårdene.

10.Det var enkelte slekter å gårder hvor det i flere
slektled var bare inngifte ja nærsakt inntil søs
kendbarn.Dette fortsatte inntil nu da er det frem
mede nærsakt fra landsende som er inngiftet så det
har nu på en måte kulminert .Hvad som egentlig var
årsaken til slikt inngifte er ikke så godt å kunne
si men meget taler for at man var redd for at even
tuell middel skulde spredes til slike som etter de
res mening var uværdige til å eie noe eller at går
dene var spredt å til å begynne med tyndt befolket
å endelig den gamle gjestfriheten som til store
høitider bare gjalt slektinger hvorved ungdommen
da blev mye mer kjendt med slektinger end andre.
Å selvfølgelig også hadde mye bedre anledning til
å prøve seg med forskjellige saker som mest interes
serte dem å bli mye godt kjendt med hverandre .

Foreldrene tenkte nok at det ikke i lengden var så
bra men at det var bedre end slett ikke å bli gift

11.Man var kanskje mest redd skyllskapen på mannsiden
skjønt den var jo ikke bra på noen side ialfall
om det skedde i flere slektsled.

12.Desverre hendte det altfor ofte etter den tids be
grep skjønt nu har jo mye endret seg på dette felt.

13.Man trodde jo at det vilde gå dem dårlig som ikke
lystret foreldrene å dyptfølte barn kunde lett gå
tilgrunne senere.

- 4 de blad av Emne 71. Gifteferdig ungdom T.sp. 14
14. Ja det var jo alltid en Kirsten giftekniv som ofte kunde være til mer skade end gagn desverre.
15. Har ikke hørt om slike opptrin her men det er mer en tenkelig at slikt fandt sted hvor det var mer romslige forhold å mest trulig var det de voksne gutter eller som vi kaller det gammelglunta som var lederne under slike omstendigheter. Derimot har jeg hørt at bruden etter vielsen å gjenkomsten gik til sønnen å var ikke et øieblik hos sin ektemann siden som protest mot at noen kunde finne på å narre hende til slikt i såpas høi alder Å såvidt jeg vet blev det ikke gjort forsøk på å forandre dette som jo igrunnen var ulovlig. Mannen hadde vel innset at han hadde vært for smart. Å i eldre tider var det jo mange ting som kunde hende uten at det var mulig å finne rimelig råd for det.
16. Et slikt forhold har jeg ikke akkurat kjendtskap til men det er mere end mulig for det var trulig at vedkommende hadde et uønsket enten temperament eller var oppdratt helt feilaktig å da var det jo allerverst om hun så ned på den som skulde være viv. I et slikt tilfelle ville det være mere end vanskelig å få disse i bås sammen. Jeg tror dog at de sjælelige egenskaper som regel tellet mest om man skal si det slik. Det er jo ikke alle gitt å kjenne hverandre rett å enda mindre å kjenne for holdsvi fremmede så motstanden ebbet vel nesten ut når man fik tenke seg om en tid å kanskje se alt som man sier i et nytt lys .En feil under det te kunde skape mye ulykke for dem som det gjalt. Så alle var vel meget varsom å tenkte seg godt om.
17. Det var også da folkegrupper som stod mye friere som tjenestefolk , fiskere å andre som ikke vanlig hadde så mye av denne verdens mamon å defor ikke kunde skjønne at noen kunde få det enklere end de selv hadde hatt. Så det er ikke tvil om at meddel

5.te blad av emne nr.71.Gifteferdig ungdom T.sp 17
igrunnen hadde mest å si for å finne lykke i livet
18.På en måte stod de friere men hadde de eldre barn
var det nok mange gange nokså vranget for enkerne
også .Hvis de skulde gjøre rett å skjell måtte det
jo skiftes å derved kunne og kom val som regel inn
mye vanskeligheter av alle slags.Var det små barn
blev de ofte satt bort til slektninger så i de
fleste tilfeller blev det en underlig fornøielse
for å få sine egne lyster tilfredsstillet.Det gik
derfor ofte mer eller mindre galt desverre.

19. Gutterne kunde velge mer fritt som regel men ofte
var det nok jenterne som i virkeligheten valgte
å det ligger på en måte i sakens natur.Selv om
dette valg på en måte er difinert som jakt så
kunde nok jegeren bli narret på mange måter.Det
var jo også en fordel å prøve ei med"komode" å
eller"på bok" så var det den aber at de var eldre
å kanskje ikke så mye å se på.Har opplevet at det
var en kvinde med ca 50 000.-kroner i medgift å
ingen vovet spranget.Jeg har derfor det inntrykk
at slike har minst tur på markedet blandt almin
delige mennesker som med sine sanser ser efter
hvad de virkelig får.Å la livet avgjøre hvad det
er rett er et farlig forsøk å må oftest sones med
sorg et helt liv.Men det blir jo ofte kort fordi
få tåler slikt .Det var da bedre å la det være
så led ingen noe virkelig savn.

20. Om å få vite hvem som mann blev gift med var der
flere måter for å få vite det.Nyttårsnatten var
der flere måter:Jeg skal nevne om tre glass,et
med melk ,et med vann å et med brendevin.Man må
te sitte alene med alle tre glas fyllt å i 12 ti
den natten til nyttårsdag kom kjæresten å drak av
et glass var det melkeglasset var han snild,av
vannglaset var han eller hun tåpen eller også
fattig,av brendevinsglasset var han eller hun

streng eller rausen med penger.Hvis man ikke blev gift kom man drassende med en likkiste.Har selv prøvet men der kom ingen,kanskje jeg satt for lite men holdt det gående til kl.1 om natten allikevel.Så var det om å se sin tilkommende i drømme. Man skulde legge under hodeputen salmebok ,bismer å enten et underskjørt eller en underbukse etter som det var jente eller gutt det angik.Den jente eller gutt man drømte om vilde bli kjæresten. Så var det om å spise en skje salt når man gik ut vilde kjæresten komme med vann en versjon var at man skulde sitte ved en kilde å i vannet se sin tilkommende kjæreste. Der er forresten såmange slags råder om slikt at det er nesten uråd å få noe bestemt inntrykk av hvad det var mest troverdig.

- 21.Det var vist mange slags middel for å fremskynde kjærligheten gjennom noe man skulde gi vedkommende i mat eller drikke.En plante de kaller kujurgrass skulde være bra,Man kjøvde rota i to å lot den som skulde bli kjæreste spise det på et eller annet vis.Kuren skulde være helt iorden .En annen var vel å blande blod som de gamle vikinger gjorde å sigøinerne gjør det vel ennu sies det.
- 22.Folk mente ialmindelighet at det måtte være en slags trolldom men de hadde jo såmange eller alle medisinerner som de kokte av blomster å røtter å viste at det hjalp så det var vel de som trodde på kuren selv om den tildels kunde slå feil.Om varigheten av en slik elskov trodde man før at blev man først gift så var saken iorden men desverre det var jo ikke slik det gikk bestandig.
- 23.Tror ikke man på landsbygda hadde noe imot at voksne gutter å jenter gikk sammen men selvfølgelig var det en bra begyndelse til sladder. Å denne blev nok holdt vedlike i længste lag Det var jo en tidsperiode da man regnet en spasertur med en jente for at man var forlovet men det er helt forandret nu ialfall.

II.Nattefriing.

- 24.Å si at nattefriing er helt slut med er vel noe sterkt men kanskje at den er litt mindre end før.Alle disse foreninger å møtehus har jo endret billedet noe men resultatet er jo det samme som det alltid har vært enten rent sladder eller arbeide for å få sine døtre plasert å dette går igjen overalt skjønt nu synes maktpolitikken å begynne å dominere alt å man søker å skyve vekk de tidligere grunne .I å med at kvinnen begynner å vokne til så som det så smukt sies er det vel få som er så naivd at det finnes noen vei ut av uføret.Den almindelige mening er vel nu at man bør bremse på undergangen.
- 25.Her kalles de helst natt ranglere fordi det helst følger støi med disse.
- 26.Egentlig tror jeg ikke det var noen forskjell på nattefriing å natteløpning.Hensikten var jo alltid å få fat på jentene å i det minste å holde skøy med dem ja det kunde også være slike gammelglunter som bodde litt av sides så kunde jentene rotte seg sammen å gå til ham når han hadde lakt seg for å holde liv eller kanskje rettere for tømme litt av ungdomslysten som var så van skelig å styre,ut i et lite eventyr.

27. Her i fjorden var kun fire gårder å bare på to var det flere bruk så det blev ikke såmange heller å rart er det å tenke på at bestandig var det kun til en gård man gik til å begynne med var det jo der flest jenter i passende alder. Det kunde da bli opptil 5 a 6 som gikk indoverå holdt leven på forskjellig vis mest for å ha moro med jentene. Dette var jo igrunnen en nærsakt uskyldig fornøielse. At slike turer fik navnet nattefriing synes noe rart da disse momenter først kommer frem når gutten er alene på tur til jenten. Dans synes meg mye verre å innbyr til stadige tilnærmelser av ren erotisk virkning.
28. Det var nok almindelig mening at gutten skulde være konfirmert ellers fik han holde seg hjemme.
29. Guttene var fra samme grenda her ialfall. Å foresten var veiene så lite utbygd at det først er i densiste tid at store dele av herredets gutter kunde samles å det hadde forøvrig liten hensikt da de ifall mange var ilag måtte spredes da det ikke blev rum for så mange inne på loftet
30. Tror at alle lag var med men guttene selv hadde nok sin måte å holde deling etter som de likte hverandre.
31. Har ikke hørt om at det var enkelte netter hvor alle kunde være med å helt fremmede var jo aldrig likt.
32. Til å begynne med var samholdet sterkt nok å selvsakt og så mot guttelaget fra grannestrøk. Men det viste seg ofte at det raknet tilslutt når misundelse å hvad verre var holdt sitt inntok.
33. Det var som det passet best intet hinder til en begynnelse men som under all jakt blev slutten bare en.
34. Dette har jeg ikke hørt om så for folkemeningen her var alle på sett å vis lik. Kun i slike tilfeller hvor husmenns sønner hadde øvd seg opp til rene eksperter i den slags galskap fordi de hadde så god tid til slikt. Da først blev man forbudt å ha noe samkvem med disse for i eldre tider likte man ikke at enkelte kunde tilegne seg de mest lumske metoder for å gjøre gallskap helst under dekke av sang musikk eller lignende så man til slutt kommer til dekkordet for det hele. Blikket himmelvendt med tårer." som efter min mening noe nær dekker alle slike tilfeller. Det bemerkelsesverdige var dog at de eldre alltid hadde sine meninger å klassifiseringer å disse var nøiaktig rett i de allerflaste tilfeller.
35. Helst var det jo lørdagskvelden å søndagskvelden som var mest brukt til slike turer. Da hadde man best tid å kom ikke iveien for noe annet arbeide.
36. Før jul, påskeveka å når noen lå lik på gården var det forbudt å holde på med slike fornøielser. Det var ialfall folkemeningen å den blev omtrent aldrig brudt såvidt jeg vet.
37. Ja det var sikkert visse grupper til visse strøk helst til nabogrenda.
38. Aættig gjorde man målet ukjendelig men det hjalp jo ikke stort for jentene kjendte sikkert på seg hvem det var Så det var jo helt bortkastet men var gjort bare for løyer å for å få latteren igang. Man sa jo i gamle dager at bare man fik jentene til å le eller smile var spillet vundet men hvor mye det er i slikt skal jeg ikke kunne si. Noe er det vel å kanskje altfor sandt.

8.blad av emne nr.71.Gifteferdig ungdom.T.sp.39.

39.Desverre jeg kjenner ikke vers for slike tilhøve.

40.Man skulde være stille men hvorledes gik det.En eller annen var uforsiktig så det blev vel som regel noe styr før det var slutt.

41.De fleste syntes nok det var en uting men hvad skulde man gjøre når kanskje en selv som ung hadde holdt på med akkurat det samme å fåt skjenn for det så hvis ikke noe serlig inntraff som gjorde saken verre så kunde det gå i lang tid hvis ikke parrene tilslutt blev så altfor broket fik det bare holde på.Enkelte kunde dog være vanskelige å jage vekk nattegjestene hvis det da ikke blandt dem var slike som man mer en gjerne vilde ha til svigersønn. Det vae foresten et så vanskelig tilfelle å kunne si at det var noe galt når det var en hel flokk med unggdommer at man i tilfelle bare kunde skylde på natte ufreden å ikke stort andet. 300

42.Det kom an på hvem som kom.Var det de rette blev de selvsakt mottatt med åpne armer som man sier.Men selv sakt måtte de dryge litt med å sleppe dem inn.

43.De hadde med seg både brendevin å slikerier hvis de hadde slikt i eie. Jentene fik da både det ene å annet etter tur så de ikke skulde bli så altfor forsakt om det var feil gutter som var kommet.

44.Kunde være forskjellig .Viste de om hvem som kom å når kunde de ha både kaffe å godkaker å kanskje bren devin også så det blev et helt kalas.

45.Ja jeg skulde mene det at jenta kunde vise hvem hun likte best.Den arven har hun nok fra sitt første opp hav å har brukt det i alle slektledd så kunsten er så rafinert at det merkes straks å bare mer når de er ung Noen bestemt gave har jeg ikke hørt om for det er jo igrunnen seg selv hun vil gi,hvad hun bruker til sym bol har jo mindre å si hovedsaken er at når guttene gik sin vei viste en ialfall hvem som var invitert til bake nårsomhelst.Det var ialfall mitt inntryk av slike møter.

46.Hvorlånge er ikke godt å si skulde de til flere måtte de antakelig bryte opp før midnat å jeg antar det var en av de fremmøtte som gik direkte hjem å aldeles ikke fortsatte.Da hadde de andre jo helt klart hvorledes tilstanden var å kunde rette seg derefter.Neste fremmø te var jo denne sansynlig alene på dette sted. Slik op løstes vel flokken etterhvert å allesteds som rimelig var.

Den einslege nattefriaren.

47.Det gik utmerket an men det gik vel litt for fort an tar jeg.Den i forrige spørsmål antydede måte ser noe rimeligere ut.Men begge har jo igrunnen samme hensikt å fører til samme resultat.

48.Den einslige nattefriaren kunde komme både etter de andre eller en annen kveld.Det ordnet seg vel snart slik at dit gikk ikke andre som viste at det var hensiktsløst å skammelig å blev neppe sluppet inn.Jenten hadde valgt å det fik de finne seg i.

49.Tror ikke at det gik an at slikt blev hemmelig tror heller at det var kommet i sladderer allerede etter første turen å der vilde det holde seg inntil saken forandret seg på en eller annen måte.

50.De kunde holde på i mange år men som almindelig kan man vel si et a to år eller til man hadde råd å gifte seg.

51.Jenten ga helst fint håndarbeide å gutten gull eller søv

brøseje.

9.blad av emne nr.71.Gifteferdig ungdom.T.sp.52.

- 52.Ja det var nok tildels gjort fantesykker mot natte friaren men det var helst når det var noe ekstra med forholdet utenom det vanlige.Det var igrunnen ikke av hans gamle kamerater men helst av halv vaksne gutter kanskje helst av sine egne slektninger.Det er så rart med slikt.
- 53.Heromkring har ingen strødd sagflis eller holdt på med "bjølleleik" eller "kattemusik" men derfor er det helt trolig at slikt kan ha foregått.Men det virker som om det er mest for skøy.
- 54.Tror ikke at hverken jenta eller gutten kunde like slik "oppvartning".
- 55.Umulig å forstå at foreldrene kunde like slikt.
- 56.Her har kun vært en sæter før å måten for nattefriing var nok stort sett som på loftet.Bare var man mere fri å kunde gjøre det enda mer hyggelig for den eller de som kom på besøk.

54

III.Andre måter som førte ungdommen sammen slik at de lærte hverandre å kjenne.

A.På kirkebakken.

- 58.Har ikke hørt at det var noe forbud mot at ungdommen kunde tale sammen på kirkebakken.
- 59.Tror helst at guttene hadde med brendevin i en lomme lerce å kanskje litt sukkerty.
- 60.Å jentene baud sikkert på kake. t
- 61.Det var nok guttene som hadde inisiativet men det var intet forbud mot at jentene gjorde det om guttene var blyge som vi sier.
- 62.Er temmelig sikker på at jentene kunde vise hvem ho lika best.Har aldrig hørt eller tror at der fantes non situasjon som gjorde det umulig for jentene å vise hvem de likte best.
- 63.Disse skikker har jeg ikke hørt noe om men at man gav hverandre en eller anden småting med serlig betydning er mer en trolig heller ikke vet jeg hvilken søndag som var best egnet for å gi slike gaver.
- 64.Opp i gjennem bygda var det sikkert mange hvileplasser hvor ungdommen kunde tales ved.Vi herute i fjorden må ro så der er ikke mange sjanser for å få noen samtale med hverandre for ungdommen men de kan jo ta det igjen om søndagskvelden når de er kommet hjem..
- 65.Ved eller nær kirken var det ingen leikarplass.
- 66.Heller ikke var det dans nær kirken. Ungdomshus var det ikke på Moldjord men riktignok en bra bygning som tilhører losjen,men tror ikke den ofte benyttes til dansehus

B.Gjestebud sammen med eldre.

- 67.Vanlige gjestebud i julehelga,nåtårshelga,påskehelga, pinsehelga ved barnedåp å gravferd.Åde almindelige ætte gilde.Ialle disse sammenkomster var både gutter å jentør.
- 68. De var sammen så sant det var råd til det.Tildels kunde det være dans også.
- 69.Hvem som skulde ligge sammen når det var flatseng var ofte noe av et problem.Har ikke hørt at man hadde lodd trekning om plassen Men det kunde ordnes på denne måte Først la en omgang f.eks.gutter så kom jentene å la seg innimellem.Hvis de var litt omfangsrige blev det så trangt at guttene måtte stå opp så det blev noe urolig om natten.

- 10 .ende blad av Emne nr.71.Gifteferdig ungdom.T.sp.70.
- 70. Stabbedansen er i grunden noe jeg ikke har hørt noe om. 400
- 71. Kan ikke si noe om dette.
- 72. Ukjent for meg.
- 73. En slik lek var det jo på forskjellige fester men det forekom meg alltid å være bare for moro muligens andre hadde en anden mening om dette.

C.Andre høve der eldre var med.

- 74. I almindelig sluttes det med dans.Men den virkelige almindelig sommerfest var nok sankt Hans bålet å festen da så det er trolig at de fleste bekjendtskaper blev gjort da.
- 75. Ja det var nok enkelte som var med men det var ikke almindelig å sjelden var auksjonen avsluttet med dans.
- 76. Her i bygda var ikke noe marked.Derimot kan man si mye om konfirmasjonsdagen.Da samlet det seg folk på Mold jord fra Gildeskål å byttet landsprodukter med fisk å lørdagen før konfirmasjonsdagen var vel solgt mest skogprodukter i Beiarn å kjøpt det meste som trengtes av fisk for sommeren.Resultatet var at mangen jente derfra er flyttet som kone til Beiarn å guttene i Gildeskål hentet seg ofte brud fra Beiarn.
- 77.Smågaver kjøpte guttene helst når de kom fra Lofoten å i eldre tider var det mest tørklær både små å store å temmelig vakre mønstre.Det var jo et fakta at i hvert eneste klehus på gården var det en stang eller flere som kaltes tørklestang.Det var også kjøpt smykker av forskjellige sorter mest brosjer å ringer å desuten tøy til forskjellige klær men jeg tror dog at tørklærne var de dominerende.
- 78.Det virkelige samskottslag som var her var Sankt Hans festen hvor hver familie hadde med alt som trengtes å ofte vel så det.
- 79.Sankt Hans festen er den jeg alltid har holdt for å være herredets beste fest på alle måter.

D.Samkomster der ungdommen var mest for seg selv.

a)Om someren.

- 80. Det var ikke almindelig men kunde dog forekomme.
- 81. Bad neppe guttene men de kom sikkert likevel.
- 82. Man hadde nok mat å drikke av forskjellige sorter Har dog ikke hørt at det var medregnet i lønnen, men ingen foreldre nektet dette hvis det ikke utartet seg på slik måte at det ikke var bra.
- 83. Her var ialfall meg bekjent ingen organisert omgang å antallet var vel helst lite.
- 84.Slike ting skjede helst lørdagskvelden.
- 85.Alt mulig å da helst dans også sang å gitarspill eller på harpe.
- 86.Da her var så tyndt med sætrer kan man vel ikke gå ut fra at det var serskilte dager da guttene skulde komme til budeia på sæteren men om det inntraf var det sikkert lørdagskvelden.Olsok er i grunden her gjort lite vesen av.
- 87.Moroen var vel den vanlige om det var noe gjestebod.
- 88. Her var kun Sankt Hans dagen som var noe ekstra ved.
- 89.Både for å ete bær å finne kvane var en eldgammel skikk å dra i følge mest ungdommer.Her hadde man også en annen skikk man dro helt opp på toppen av fjeldet både Palrakken å Lurfjelltind .Fra den første så de hele Lofotveggen å alt innenfor .Fra Lurfjell var et svert skue innover å mot Sverige.

90. Om så var blev det bare for å fiske.
91. Her var noen plasser nokså slett å hard gresbund. Der kunde det være leik å dans nesten hver eneste lørdagskveld om været tillot det. En sommer holdt de det gående til det begyndte å snakke om skrømt. Som antagelig var satt sammen av slike som syntes det gik for vidt med turingen.
92. Her var som regel ikke eldre med for å passe på så på det område hadde de det aldeles fritt. Det var ikke almindelig her i bygda.
93. Ja det var almindelig å en gammel noe ordrik mann sa at for ham så det ut til at ungdommen ras te de bi 70 år å så bi de verr. Hans sønn var nær 40 år å holdt det gående som før.
94. Her var hverken brygge eller stasjon så de traf hver andre på veien.

b) Om vinteren.

95. Såvidt jeg kan huske har ikke slik kveldsøte vært almindelig her først med de forskjellige lag å foreninger slog dette an. Av foreningene var det nok ungdoms leget de første, avholdslag å losjer kom senere men da blev det møter av forskjellig slag også om vinteren. Her var jo i eldre tider slik at til Lofoten reiste al voksen ungdom å eldre sålänge de greiet det så fra mit ten av januar å til sist i april var her bare unger å gamle kaller hjemme.
96. I tilfelle måtte det være før å omkring julen.
97. Har ikke hørt om dette.
98. Har ikke hørt om at det var slike møter i fjøset Det måtte da være på laden etter terskningen.
99. Det har nok helst vært stille møter Mye taler for det. Vet igrunnen ikke om hvad de foretok seg da jeg aldrig selv har vært på slike møter.
100. Dans kunde de holde hvad tid som helst men hadde helst noe annet å skylde på eller dekke seg med.
101. Fik ungdommen låne hus så hjalp de til med alt som rimelig var både rydning å matstell. Det var nu helst med drammer at de fikk lov til å holde dans ialfall var det slik heromkring.
102. Vanlig hadde de spellemann med seg å selv når de leiet danselokale i byen på gjennomreise brukte de sine egne spillemenn som hanterte liketil piano.
103. Guttene betalte alltid. Delingen var på parret å gutten betalte Har ikke hørt om noe annet.
104. Tror ikke det. Fela greide seg godt. Det er ikke rett å mene at trekspillet økte dansen.
105. Ungdommen møttest på ski men herute i fjorden var skjei sene nok de som rådde gangen, når det var blankis å fjorden var frosset. Man fandt på de rareste leker på skjeiser Mest brukt var nok karusellen. En sterk påle blev stukket gjennom isen å deriet sterkt taug, løkke om pålen å en kjelke i enden befestet slik at den kunde gå uten å velte eller skjere ut. Skjeiserne samlet seg på tauet nærmest kjelken å skjeiset alt de orket Når kjelken fik bedre fart aket skeiserne seg nærmere å nærmere pålen å farten på kjelken kunde bli voldsom På kjelken sat vanlig bare jenter. Forutsetningen for at dette kunde gå bra var at isen var aldeles plan uten humper eller revner.

- 12
- 12.blad av Emne nr.71.Gifteferdig ungdom T.sp.106.
- 106.Tror det vanlige var at de fik gå uten lov til å begynne med men var det noe uheld som skjedde så så blev straks fordringene skjerpet så man måtte ha lov også for å ha rede på hvor de oppholdt seg til enhver tid.Isen kunde jo være farlig bare den så det var alltid kontroll for å hindre ulykker.
- 107.Omtrent likt for både gutter å jenter.Jentene var jo ikke alltid så ivrige fordi de som regel dentid hadde mindre klær for frost å desuten kunde vente å fryse før slike idretter kunde settes i virksom het. Å de som sat på kjelken under karusellen hadde største sjangser både for å fryse å slå seg om kjel ken veltet.
- 108.Tiltrods for at foreldre skulde være mest redd for sine egne barn viste det seg at forholdet foreldre og barn,husbond å tjenere seg å være praktisk talt det samme.
- 109.Grunnene var bestandig usikker is ,frost eller annen praktisk grunn.Har ikke hørt at man regnet med miljø skade da
- 110.Har ikke hørt at børn å tjenere ikke rettet seg etter de påbud som var var gitt av de eldre.

IV.Juletråd.

- 111.Det mest brukte navn her såvidt jeg husker var Petter i de forskjellige variasjoner etter som det høvde.El les var det vel de som brukte navnet,rokkemann,låve dumpa m.v.på de som kom først etter arbeidskvila i ju la å nåtårshelga.
- 112.Nå serlig embetsgrad hadde de ikke.
- 113.Selvsakt skulde de ha noe.Ingen måtte gå fra gården i slike tider uten egentlig var det spiseligt.
- 114.Noen juletrå har jeg aldrig sett men går ut fra som sikkert at det var av det fineste som kunde lages å av de beste materialer.
- 115.Selvfølgelig skulde jenta gi den finaste jyledokka til den hun likte best.
- 116.Muligens men jeg har så liten erindring om dette.
- 117.Rokkemannen gav selvfølgelig rokketein.
- 118.Rokkemannen fik julemat og drikke.
- 119.Han kunde jo få de mest vidsstrekke oppdrag.
- 120.Låvedumpa fikk også gave mest trolig treskjei.
- 121.Hun fikk også mat og drikke.
- 122.Og hun hadde plikter mot gutten det er vist.
- 123.Ordet embetsmenn om slike har jeg ikke vært borti.
- 124.De trodde no vel det ialmindelighet hvis det ikke brøt formye med tradisjonene.
- 125.Tror ikke gutter tagg juletråd uten om den gjemse skikken.
- 126.Husker ikke om guttene tahh langfredagstråd.
- 127.Det vet jeg ikke.
- 128.Det har jeg alltid hørt at i skuddår hadde jentene bå de rett å plikt til å frie å det var ikke bare 29.fe bruar men over hele året.
- 129.Kjenner ikke konkrete tilfeller men ofte antydninger fra jentene om hvilken rett de hadde utenom det vanli ge dette året.Personlig mener jeg at de brukte dette alle år.